Година II — Четвртак, 2 јуна 1943 — Број 122

ГЛАС ЦРНОГОРЕ

Излази СРЈЕДОМ и СУБОТОМ. — Уредништво и администрација Његошева Бр. 7. — Рукописи се не враћају — Телефон Уредништва број 64 — Претплата: мјесечно Lit. 8·—; — Појединн број Lit. 1.

ОГРОМНИ ШТРАКОВИ УГРОЖАВАЈУ РАТНУ ПРИВРЕДУ у С.А.Д.

Лондону су узмањкале паре — Сикорски смирује Пољаке

Последица англосаских метода ратовања

Ова слика показује учинак експлозивних налијепа што англосаски авијатичари бацају на непријатељско тло. Дјеца их купе, али чим се дотакну тих предмета, експлодирају у њиховим рукама, иазивају њихову страшне непоправљиве последице, а више пута и убијајући невино дијете, које још не зна ни што је рат, а још мање чиме се англосаски бездушни непријатељ служи, да задовољи своје крвожедне инстинкте.

Како је Рузвелт натјерао Чиле на самоубиство

Одјек у сјеверно — и јужноамеричким државама на прекид дипломатских односа између Чилеа и сила Тројног Пакта био је толико мали и незначајан, да се добио утисак као да се она одлука, наиоико она важна била за сам Чиле, схватила од остале америкске „браће" само као непјата већ давно доспјеле мјеснице. Једино је у Аргентини западала изјесна узбуђеност, и то усљед чињенице је та земља остала једином неутралном државом у Јужној Америци, а и на читавој западној хемисфери. Лондонски „Тајмс" објавио је недавно један допис свог лисабонског коресподента, у којему се са задовољством то аргентинско узбуђење назвало „тешким ударцем за аргентинске неутралне", а цјелокупна англосаска штампа отворила је од тог времена велику дискусију о непосредним посљедицама које ће за Аргентину проистећи из тог корака републике Чиле. Пуно мање од тога посветио се важне теме какве ће посљедице тај корак донијети самом Чилеу.

Из Јужне Америке стиже врло мало вјеродостојних вијести о политичком стању, али и из оног оскудног материјала којим располажемо можемо видјети много карактеристичних ствари. Тако сазнајемо да је аргентински министар иностраних дјела изјавио да одлука Чилеа изузетно неће да утиче на стање, које је Аргентину заузела по том питању. Сем тога дешавало је он изричито вијести о томе да он наводно жели да дођ оставку, као и о неким тобожњим пропјевама које се спремају у односима између Чиле и Аргентине. Паралелно са овим значајним изјавама из Буенос Аиреса и вијести су у сјеверноамеричкој штампи разни дописи, из којих се могло разобрати да су англоамеркоанфиласки елементи пјетјерали у Аргентини своју дјелатност. Радикали и социјалистика штампа, које су се одједа борили једни против друге, створиле су заједнички одбор „за окупљање свих либералних организација који борбе против данашњег аргентинском претсједнику Кастиљи одјених кандидата приликом септембарских избора". Сјеверноамеркаска штампа види у томе стварање јединственог „демократског фронта" у Аргентини, те доводи све то јасно наговјешта у везу са „храбром одлуком" Чилеа.

О посљедњима те „храбре одлуке" за сам Чиле, као што смо већ рекли, писали је неома мало свјетске штампе. Ту и тамо споменуто је између редова да „многи не сматрају овај корак Чилеа добровољним, већ мисле да је он учињен на изјесни притисак Сјеверне Америке". Покушајмо да се то све бодље многих побједи остали су они без великог успјеха. Зна се одлично да Сјеверна Америка посједује многобројна васијана средства која може да употреби против јужноамеричких држава. Та средства су колико многобројна и различна, толико и ефикасна. Тако је Чиле рапидно упадао у сва тежи и тежи привредни и финансијско-политички положај. А сем тога се не смије превидјети и чињеницу да је Вашингтон све јаче вооружавао чиљанске сусједе Перу и Боливију, што је неумитно вуко за собом и обнављање старих старих питања ово чиљанске луке Арике и око бостанског гваноа и шалитре у пустињи Атакама.

Чиле није нарвано у стању да се са својих 4,5 милиона становника сам модерно вооружа. А потпуно је јасно да му је то оружје данас и те како потребно, иакои што се станиво у отворено непријатељство са Јапаном, те има да штити своју пацифичку обалу, дугу 4.500 километара. Остаје међутим отворено питање уколико је Сјеверна Америка спремна и способна да испоруч Чилеу потребно оружје и ратно бродовље. Такво неизјесно стање наведе је претсједника Росеа на то да непосредњиче одбије плебисцитно гласање које је заказјено чиљански народ. Али гласање, одржано у Сенату, које се завршила резултатом 50:10 јасно је показало водовјеност мишљења у земљи о Опозицији против прекидања односа са силама Тројног Пакта приповједа судјеа најутицајнија бивша претсједника републике Алесандра и Иса-неса. Иако та два политичара данас припадају на поју унутрашње политике радним одборима, имају они за собом исоме много пристаника, сијесних да напуштање неутралности означана за Чиле губитак слободе и покоравање сјеверноамеричкиг интереса у Јужној Америци.

Још за посљедњој панамеричкој конференцији, одржаној у Рио де Жанеиру у јануару 1942. године, јасно су се показале изјесне смјерице сјеверноамеричког програма приграјне и политичке непријатеље у јужноамерички простор. Није никако могла сакрити империјалистичка тенденција тог програма, који је иако за тим да се јесјним путевима освјта Сједињених Државе Сјеверне Америке повјесно на привредном, финансијском и војном пољу. У оквир тог програма спадало је и спајање цјелокупне расположиве трговачке тонаже јужноамерских држава. Та концентрација имала би да буде извршена, само се по себи разјуме, под вођством Сједињених Држава, које су за узврат обећале заштиту под окриљем њихових ратних бродова. Ова тачка нарочито је изгубила примјене у Чилеу и Аргентини, које су подједнако највјерној важност на то да своју тонажу сачувају у својим рукама за сопствене потребе. Након напуштања неутралности морао је Чиле чебутим да стави своју трговачко бродовље под заштиту американских конвоја, те је јасно да се тиче још више отежане него не ејо и иначе веома тешке увозне и извозне могућности.

Али као најефикасније средство Сједињених Држава у борби за привредну хегемонију над Јужном Америком, у којој се ни најмање рачуна не води о енглеским интересима, показало се пропирање закона о зајму и најму. Ово средство, које изгледа као бесплатно инфроламе америкаске робе, примјењено је према Јужној Америци и као начин и као претња. Чиле су тако понуђене сировине и робе, без којих та земља не може да одржи своју индустрију, а са друге стране изражено је наоружавање Перуа и Боливије најновијим оружјем, те се — супротно међународним обавезама преузетим на панамеричкој конференцији — допустило да се обнављају стари међународни захтјеви по једној шкафарској вуку.

И тако видимо да је „храбра одлука" Чиле претстављала само знак слабости и кукавичлука. Поводом ње се и приватним дописе и несигурни сјеверноамерички изјједе изјјиво је Чиле у групи оних чије изјједе потучен, чак и свјетско мјерилима у великом мјери отрпа.

Команда ПШЕИ. дивизије „Перуља" (151)

Уред Команде мјеста

НАРЕЂЕЊЕ

По принитку наређења Н. Екселенције Гувернера Црне Горе армијског генерала Александра Пирцио Биролина, на основу § 11 упута за запосједнуте територије одобрених Дучеовим декретом од 3 децембра 1941-XIX године.

Наређујемо:

Чл. 1

Од данас се установљује полицијски час за град Цетиње и села цетињске општине од 23 до 5 часова, а исти важи за све цивилне особе било које народности.

Свако одобрење кретања након полицијског часа, које је претходно издато, поништава се.

За војна лица вриједе специјални прописи Команде мјеста.

Чл. 2

Затварање јавних локала одређено је да 22 сата.

Чл. 3

Прекршитељи прописа овог наређења моћи ће бити сијеста хапшени а увијек ће бити пријављени Војном ратном суду за Црну Гору те кажњени на основу чл. 1 Дучеове Уредбе од 31 августа 1941-XX, затвором од једне године или глобом до 5.000 лира.

Чл. 4

Ово наређење биће објављено путем истицања на плочи Гувернерстве Црне Горе на Цетињу.

Цетиње, 1 јуна 1943-XXI

Командант мјеста
генерал РИКАРДО ПЕНТИМАЛИ, с. р.

Депортација Пољана у Сибир

(Сидеј) Пољски конзул саопштио је да су бољшевици депортирали многобројне Пољаке у око 6.000 разних мјеста у Сибиру. Бројна пољских интелектуалца бачена је у своје вријеме у затвор, па је по свој прилици свршила исто тако и пољски официри у Катину.

Генерал Сикорски конферисао је у Каиру са британским државним министром за Средњи ИстоК Кајеном и са сјеверноамеричким послаником, те је, према неким вијестима, затражио боље поступање са пољским трупама, које су се до сада третирале као топовско месо. Многобројни Пољаци налазе се сада у Ирану у очекивању да буду опремљени.

Њемачке поморске снаге у борби против британских торпиљера

Њемачке ратне поморске снаге мале тонаже, које су имале задатак да ометају непријатељски промет и да штите њемачку пловидбу, заметнуле су борбу са једним торпиљером британских торпиљера. Ускоро наиоо што је одпочела паљба морала је једна погођена непријатељска јединица прекинути паљбу. Иво тога је тај торпиљер узет на нишан од стране концентриране њемачке ватре, те је потонуо. Током борбе је неколико непријатељских јединица похушало да се приближе њемачким бродовима. У пресудној фази борбе бранили су се њемачке посаде чак и ручним бомбама и хладним оружјем. Све њемачке јединице вратиле су се у своје базе са комплетним посадама.

Несаломљиви херојизам Јапанаца

Кина

Јапанске јединице, које оперишу у Хунану, запосјеле су сјеверите Главнога стаба 171 чунгкишке дивизије, развијаји офанзиву против 29 армијске групе са сјеверозапада провинције Хунех. Јапански бомбардери напали су један град у провинцији III хлан. Задани су пуни погоци аеродромима и војним постројењима града. Сви јапански авиони вратили су се у своје базе.

Војна и привредна ситуација Чунгкинга вабрињује све више англоаске војне власти у Индији и Аустралији, које не знају како да даље одржавају очајнички отпор Чунгкинга. Саопштено је да постоји оскудица у транспорским авионима, којима се покушава снабдијевати Чунгкинг бензином. Јапанци довољно снабдијевају све оперативне секторе горивом из предјела бивше Холандске Индије.

Жестоке борбе су у току дуж цијелог фронта у Западном Хонеју. Јапанци настављају напуштајући ранијо у правцу сјеверозапада". Друге колоне надиру према западу. Кинези пружају извјесни отпор. Такође и у Сјеверном Хунану извршили су Јапанци нови напад. У току су борбе запаљено Ченгана.

Јапански одреди, који су извршили стратегиски покрет у предјелима Ичангу и Чанг-ченгу, успјели су да опколе непријатељске снаге 22 километра од Ичанга. Током напада на опкољавање пет дивизија, у укупној снази од 50.000 људи, које су покушавале да напредују, распршиле су јапанске трупе непријатеља. У току су операције чишћења оне зоне од опкољених непријатељских снага. У тијесној сарадњи са трупама бомбардовало је ваздухопловство са маке високе и гађало ие митраљеза непријатељске трупе.

Чунгкишким министар рата преузео је лично команду над кинеским трупама у предјелу Хунеја, којега су Јапанци нападали. Ову одлуку је он донио усљед тежине ситуације створене на том сектору.

Бирма и Индија

Јапански главни стан јавља да је јапанско ваздухопловство бомбардовало аеродром у Читагонгу оборивши 14 авиона. Сем тога је о појединачних авиона разорено те су тешко оштећена војна постројења аеродрома. Један јапански авион није се вратио у базу.

Одреди јапанских трупа, који су у предјелу Аракана нагнали у бјегство англоиндијске снаге наставили су прогоњење непријатеља, те су успјели да освоје један бродски положај, иако су Енглези свим средствима настојали да га одрже, јер су му придавали нарочити значај. Англоиндијске трупе претрпиле су у овим борбама врло велике губитке.

Аустралија, Нова Гвинеја и Алеутини

Једна формација јапанских бомбардера извршила је у оратиом ловаца нови напад на обалу Нове Гвинеје, бомбардовавши три луке. Задана је врло тешка штета. Сем тога су јапански авиони митраљисали логоре непријатељских трупа и војне уређаје код Порт Даравина.

Јапанске снаге, које се херојски боре на острву Ату против бројно надмоћнијег непријатеља, рјешиле су се на нови противфинансни препад у новом између 28. и 29. маја. Овај пут добија симболичан значај, будући да се њим хтјело показати несаломивим дух који прожима борце „Сумца које се рађа". Након ових операција прекинуте су борбе са бранионима Ату Самтра се да је јапанске трупе наставити отпор до посљедњег метка и до посљедњег човјека, браћећи ово острво, и да они који не буду више у стању да наставе борбу одузети себи живот жртвујући га далеко Отаибини. Рачуна се да сјеверноамерички губитци на Ату износе преко 16.000 мртвих.

Британци жртвују умјетничко благо

(Лисабон) Агенција наставља посљедњивати продају умјетничких старина, а нарочито слика, које британска влада жртвује како би прибавила новца. Трговина старинама цвјета у Сједињеним Државама. Сјеверноамеркани искоришћују своје монетарну ситуацију, покушавајући да загосподаре британском умјетничком благом.

Рузвелтово несхватање привредних питања

— Спорови и не јачкови

(Буенос Аиреа) Сјеверно несхватање привредних питања која се намјећу Сједињеним Државама доводе ту велику у тешко стање сјести на Вашингтона јавља да ће за ратне радове, на-ко се добио Сјана продужења за преговоре са представницима уљарске индустрије, намјерава да дјелимично прихвати радничке захтјеве. Очигледно је да овај нови став сјеверноамеричке власти не стоји у складу са привредном политиком, коју је Рузвелт проклмировао на темељ своје унутрашње привредне политике. У међувремену се погоршала ситуација проузрокована несташицом горива у источним америчким државама, док штета од поплаве Мисисипија постаје све већа. Томе треба додати штрајк радника у Крајслеровим фабрикама. Овакви ситуација довела је Рузвелта пред страшну алтернативу: да прекине са својом непопустљивошћу, губећи од свог престижа, или да предјеле мјерама затезања. У сваком случају сматра се по свему да ће Рузвелт морати да отступи од многих привредних начела проклимованих основама његове унутарње привредне политике, што би свакако тешко утицало на његову пропаганду за нове претсједничке изборе.

ПРЕПОДОБНИ СТЕВАН ПИПЕРСКИ

*О светом преподобном Стевану Пиперском, чиј успомену срска црква слави 20. маја до сбором календару, врло мало је до данас објављено. Нешто мисли одбијају рада и мировом живота и рада. Све што је о њему објављено слаба је на оно Кнежје живота и нека народна предања. Наше чиста на и онуда тога, што се се. Свједоч редовно можемо на свједоштвом свједоштвом свједоштвом у Јужној Грној, што се свједоче у истине можемо свједоштвом у можемо свједоштвом Пиперу, чиј народ све на добровољно, свједоштвом свједоштвом свједоштвом

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

ЛИЧНЕ ПРОМЈЕНЕ

Декретом Њ. Е. Гувернера

а) Постављени су

на Цетињу:

Вујачић Ј. Драгутин, за путара при Техничком одјељку; Трбовић А. Марија рођ. Бурковић, за дневничарку дактилографкињу при IX Дирекцији Гувернерства; Оташевић Милан, за привременог службеника дневничара — кувара при болници „Данило I".

у Даниловом Граду:

Маркуш П. Никола, за службеника дневничара — кројача при Дјечјем дому.

у Прибоју

Фаилиć О. Секо, за ваничника дневничара — скретничара при жељезничкој станици; Вукотић М. Саво, за ваничника дневничара — скретничара при жељезничкој станици.

б) Потврђен у привременој служби

у Подгорици:

Милетић Крсто, болничар болнице, на неодређено вријеме.

в) Премјештен

у Подгорицу:

Гаврић Ђ. Антон, службеник дневничар болнице „Данило I" на Цетињу у Дјечјем дом као кувар (по молби).

г) Уважена оставка

у Беранама:

Човићком др. Симану, управнику Дома народног здравља.

д) Пенсионисан

у Подгорици:

Радуновић Александар, секретар гимназије.

ђ) Опозвана је декрет

О пријему у привремену службу Мишовића Јована, као учитеља музике при гимназији у Подгорици.

е) Престала је служба

у Подгорици:

Сууруковићу М. Буру, чиновнику казненог завода; Сузаку М. Славку, службенику Управног суда.

у Никшићу:

Томовићу Ђ. Гојку, службенику при државном тужиоштву.

у Бијелом Пољу:

Бучану Решу, судском приправнику при *среском суду*

ж) Отпуштени су

на Цетињу:

Вујовић С. Глигор, учитељ основне школе у Жупи Добрској; Лековић Ђ. Стево, путар Техничког одјељка.

у Подгорици:

Јововић Ђ. Јелена, чиновник при болници на Крусцима.

у Никшићу:

Бошковић М. Ристо, ваничник дневничар при среском начелству.

у Плевљу:

Шћепановић П. Милија, ваничник дезинфектор Дома народног здравља.

у Пријепољу:

Симовић Радоица, чиновник среског суда.

у Бијелом Пољу:

Цветић Р. Михаило, чиновник Пореске управе; Булатовић С. Панто, по служби при архијерејском намјесништву; Радовић Саво, на служби при архијерејском намјесништву.

П ворите

Наша невјворитна трупа давала је прошле суботе овај програм:

1) Гђа Марија Олењина, правична балета Народног позоришта у Београду наступила је са 4 такте балета уз пратњу оркестра Радио—Цетиње;

2) Сто му вукодлака, комедија у 1 чину од В. Меци, у режији г. Бока Беговића;

3) Шкраи, комедија у 1 чину од Змаја Јована Јовановића, у режији г. Душана Поповића.

Наши покојници:

— У недјељу, 30 маја, прије подне, преминула је на Цетињу у дубокој старости, у 93 ој години живота, госпођа Марица, Ивонта супруга пок. војводе Станка Радовића, а добра мајка Војводе Ива, бјелосједника Цетињске општине. Рођена на Његушима, по оцјешту Саса Марк ва, брата св. Петра, од ода Вука Савова Петровића—Његоша слила је у себе све многе најљепше и најплеменитије одлике и врлине и свога рода и свога дома. На глас Тадне слегло се је сво Цетиње ода пода да пошту, најзвани саучешће и ожали тако ријетку Црногорку, с којом старије генерације губе своју најмрвитију претставницу.

У понедјељак, послије подне, на учешће цијелог Цетиња, њене земне остаци били су свечано отпраћени на Његушке гдје су род Саборном црквом, у породичној гробници сахрањени.

И наше топло саучешће Војводи Иву и његовој својти.

— Прошле недјеље подлетало је ранамо, вадобијеним при једној аутомобилској несрећи на путу за Бар Милан Б. Иванчевић, *чиновник Окружног суда* на Цетињу;

— У овдашњој болници умро је у цвијету младости, послије дуге боле ти, рано послиједнји од вадобијених рана и тешког чеканског живота, Добривоје А. Ђорђевић, свршени ученик Трговачке академије, родом из Ниша;

— Породицама наше саучешће.

„А. Т. А. М."

Предузеће за превоз путника и робе власништво БЕНО ВАНИЋОРЕ — Цетиње.

Почиње свој рад 24 маја 1943 године са сљедећим

ВОЗНИМ РЕДОМ:

1) Цетиње—Будва—Котор свакодневно са поласком из Цетиња у 7 сати и са поласком из Котора у 13 сати.

2) Чевно—Цетиње: сваког понедјељка и петка са поласком у 6 сати са Чева, а са Цетиња у 14 сати.

3) Цетиње — Будва — Петровац — Бар: 2 пута недјељно.

Полазак са Цетиња: сваког понедјељка и петка у 7 сати.

Полазак из Бара: сваког уторка и суботе у 9 сати. 3-5

Пласа. бр. 0-70/39

ОГЛАС

Срески суд за Цетињу објављује да је дана 15 октобра 1934 године на Цетињу умро Стево И. Оташ, послијеник на Цетињу, који је остао иза себе послиједнје воље-тестаменат и одредио наслиједнике.

У смислу § 91 и 101 В. П. овим се позива свако који би он био каквог законог полиједа право наслиједа на имању умрлога, да се пријави дана, од дана овога прогласа почјвши своје наслиједне и право основе. Суд у да подноси доказе о своје праву наслиједног и јавно, јер ће се у противном расправити аоставштина, којој је постављен скрбником Мијомановић Гаврило, адвокат из Цетиња, са овим који су дали своју наслиједнику изјаву и ручити овиме који су доказали власи свог наслиједног права.

Среским суд на Цетињу, дана 21 *априла 1943 г.*

1-3

МАЛИ ОГЛАСИ

Изгубила сам граничну пропусницу број 243 издату ми од стране Краљевских Карабинијера на Цетињу, те је ова сматрам за неважећу.

3-3 *Милица Ошљанић*

Своје сљедочанство IV разреда основне школе изгубио сам, те га ова сматрам за неважеће.

2-3 *Зарија Ранчићевић — Даниловград.*

Сљедочанство IV разреда основне школе изгубио сам, те га сматрам за неважеће.

1-3 *Ивановић Милош*
приват. ђак VII рез. гим.
Беране

Изгубила сам службу легитимацију издату ми од стране Градског поглаварства у Подгорици бр. 449/41, те је сматрам за неважећу.

1-3 *Јанца А. Николић*
Подгорица

Своју личну легитимацију издату ми од стране општине плевљанске дана 11-VI 1942 бр. 1049, изгубио сам, те је сматрам за неважећу.

1-3 *Куриџић Мустафа*

Несретним случајем изгубиј 6 и 9 фебруара 1943 год. *исправу ми је оглашена за осјету* којег сам обављао трговину кожом и опавшина издато ми од стране Начелства среза Берановског под бројем 28446/34, те га ова оглашам за неважеће.

1-3 *Ибрахим Гачевић*
трговац — Беране

НА ПРОДАЈУ 1 дјевојачко вјенчано руо каса чувена јеленске марке BECHER & HILDESHEIM — WIEN за услове обратите се

1-3 *Вуку Пенезићу*
Подгорица

СПОРТ

Фант. Ређ. 130 — Карабинијера 2:1

Дана 30 маја, у недјељу, имали смо гледати једну доста лијепу лоптачку утакмицу, која се завршила, грешком судије, са резултатом 2:1 на Фантерију.

И једна и друга момчад трудила се да прикажу што бољу и техничи бољу расјлију игру. Међутим, то им није успјело из разлога, што је судија, сјенкајући игру и доносећи погрешне одлуке у прекршају правила игре, ону утакмицу претворио у једну гужву и метеж.

Момчад Фантерије у полу су дали дотјеранију и техничи љепше и-ражену *игру, али лопта је окрутна и тако су* требали Карабинијери ову утакмицу имати са резултатом 1:0, или у најгорем случају утакмица је имала бити завршена резултатом 1:1, али досуђени једанаестрац поремећио је овај резултат.

Господин Судија на недјељној утакмици учинио је кардиналну грешку кад је противну Карабинијера досудио пенаитки, којег уопште не је било. Додуше, не могу рећи да је био пристрасан, јер се трудио да буде објективан, али је, нека ми дозволи, у питању непознавање правила игре.

Госп. Судија је, иначе остадох, направио једну другу грешку, која се не смије догодити једном судији. Он је на име: досудио један фрајштат у полу, ми да је био прекршај од времено-плавих, те је требао противну ових досудити слободни ударац. Лопта се баца о земљу (фрајштат) само у случају повреде правила игре, кад је она учињена од обије *екипе, или кад наступи случај висајор.*

Господо судије, ви који водите утакмице, као и ви који поси трате, дозволите ми да објасним прекршај игре у казненом простору: Није све што се догађа у казненом простору, прекршајем правила игре, пенаити-ки-ки (једанаестрац). У казненом простору се претвара у казну пенала само намјерно прекршавање правила игре, а свака друга случајност претвара се у слободан ударац са линије казненог простора, из које се може пјлучити гол. Сем пенала у казненом простору може се досудити и други ударац т.з. индиректни, а је је ударац из којег се не може директно постићи гол. Приликом извођења овог ударца играчи казнене стране морају бити удаљени од лопте 9 метара, односно ако нема тај размак морају бити на сопственој гол линији.

У идућем броју навијећу још неколико случајева о правилном извођењу правила игре.

Ђико Т. Бокан
савезна судија I класе

Службено бр. 3

1) Позивају се сви клубови до 15 јуна ш.г. доћи дужну чланарину Дирекцији „Гласа Црногорца", у противном биће брисани из Народне спорске заједнице, ше ко и такви бити одмах расцјурени.

2) Извјештаја се тајанство да се ово Заједница, сходно тражењу Гувернерства (Протјанадни објект.) предала свак фрикционера и спортских радника ради пријаза на тribини, ради гледала заједних ушакмица.

Према томе на тribини моћи ће ући лица која буду имала пробисну легитимацију, напоређа за ко доћи.

За ушакмицу у четвртак, 3 јуна ш.г., биће дежурни од стране Заједнице пробишмаг с. к. „Цетиње" г. Момчило Латковић.

Број 19.43. Из канцеларије Националне спортске заједнице за Црну Гору.

Секретар.
НИКО Т. БОКАН с.р.

„Нова граматика италијанског језика"

може се још увијек добити код Уредништва „Гласа Црногорца"

уз умјерену послату споту од 25 лира

НАРОДНО ГОСПОДАРСТВО

Пољопривредни радови у јуну

На дому: Пошто је јунско сунце најјаче, треба искористити његову снагу, да се што боље провјетравају људски стан нови и сточне стаје, постеље стварни, однијела те заиста у сјенадама и окнима. Треба довести у ред кола за увржавање жита, косачице, жетелице, косе, грабуље, виле, вриланце и сва други прибор који је потребит за брзо и несметано обављање и сваривање жита. Осим тијеса имаде тешких послова, ваго треба чељад добро хранити. Очистити житнице и хамбаре.

Око стоке и перади: Опрез код храњења стоке са дјетелином, да не буде штете, такођер пазити, да стока не натаји на дјетелину, јер је опасност од надуна велика. За случајеве надуна треба имати у припрамности трокаре. Расподјелу и младу стоку што више држати на пши. Ако има у блиним ријека и потока, стоку што чешће купати. Стриж се овиле. Пилићи се одвајају од кокчака. Младе кочиће се одбирају и добро хране, да у јесен ранр пронесу.

На ниви и ливади: Још не посијане ниве засијавају се хељом, пргом, *сирком, муваром, сиговрзатим* кукурузом те кукурузом за сточну храну, и силажу. Окопавање и ортање кромпира, окопавање стрнеа и кукуруза главни су радови у пољу овог мјесеца. Кромпир треба прскати бордовском чорбом против пламењаче.

Срепје се сијено од цвјеће дјетелине, грахорице, луцерке и ливадских трава. Треба ове пиљне биљке на вријеме косити, да се преврију и тиме губе на каквоћи.

У башти: Овог мјесеца су у пуном времену у свакодневни послови окопавање, плевљење, вапиање и штрпање. Нјутра рано залијева се, а штрпа касно у ноћ. Кад се земља јако огрије, може се залијевати и на под вечр. Сије се летна салата, а зеленчуки потрошну јоки цвекла, шпинаћ, коријанд, пасуљ, грашак, љетне ротквице. Прсадбиа се сади, поређена корабиша, касни купус, кељ и цвијета. Прикавина се парадајс. Одреваиају се отцвале руже: шипурке и руже халеме са на тјерајући пупоа. Руже пенајице прикавиају се. Пресабљене допуњују се неје са љетним цвијећем. Цвијетне леје дотјерава се у ред. Чисте се вртне стазе и коси вртни бусеи.

Код шалиарних папуалатних воћа пинцира се гране прекопчице, приказана и усмјера у правилан положај. У суши се пресабљене воће и жбуљене залијева. Шгеточине у башти тамни се осмах, чим се појаве, не допуштајући да се разнесе.

Стиваваају на бербу јагоде, малине и огроза. У колико се износи ово воће на пијацу, треба га пажљиво брати, лијепо сортирати и паковати, како би се могла постићи да ово воће боља цијена.

У воћњаку: Код воћка, које су претјесно заметнуле плод, треба прегусти заметак плода проредити и воће бубрити тешком бубрином. Бубри прскати против јабучног цвва и против крастависти шљиве против рђе на лишћу и пламењаче; а све воће штрпати против биљних вашиј.

Овог мјесеца стиваваају за бербу трешње, вишње, кајсије и ране бреске. Ово воће у колико се има намети на пијацу, треба да буде брижно обрано, лијепо сортирано и паковано, јер се за овакво воће добијају боље цијене.

У виноврду и подруму: У виноврду обавља се и свршава лучење, валамање, и окрапивање, и незивање *вадјела воће. Такође се окопава. Ово је* главни мјесец за обављање пропрскоспоре, плијесни на грожђу и грожђовог мољца. Завршава се зелено кајемљење.

Преко воћа треба подјеме провјетавати, бранд делијевати, вино по трећи пут претакати и орану бурад сумпоресати.

Код пчела: Ово је мјесец јаког живота међу пчелама. Роје се природно и вјештачки. Ваде се мед. Кошнице се спремају за вјештачко роје.

Ђико Т. Б.

НАШ ШКОЛСКИ ЖИВОТ

РЕЗУЛТАТ НАГРАДНОГ НАТЈЕЦАЊА У НАШИМ СРЕДЊИМ ШКОЛАМА

Награђени су они ученици односно ученице са школским просјеком

в) ИЗ ГИМНАЗИЈЕ У КОЛАШИНУ

б) Који су најбоље израдили задатак на испитима:

I б: 1) Ивезић Бучић, 2) Гојковић Душан, 3) Ракочевић Живојин

II-а: 1) Ракочевић Михаило.

II-б: 1) Симјанић Ранко.

III-а: 1) Лакићевић Божидар, 2) Вуксановић Вуксан.

III б: 1) Шћепановић Бранислав, 2) Тошковић Јованка.

IV а: 1) Јанковић Радош, 2) Медјенина Вељко, 3) Перовић Митоман, 4) Шћепановић Вељко, 5) Лудатовић Владимир, 6) Јововић Велимир, 7) Лешковић Живко — 8) Ковачевић Чедомиров, 9) Ивановић Данило 10) Беговић Душан, 11) Каришић Александар, 12) Драговић Ивија 13) *Бојић Борисије.*

IV-б: 1) Марић Душан, 2) Анђелић Милорад, 3) Радовић Божидар, 4) Вујисић Груја и 5) Медјенина Радуле.

V: 1) Раденовић Владимир, 2) Шћепановић Марко.

VI: 1) Ивинчић Часлав

VII. 1) Бојић Божидар, 2) Гојковић Милош

ж) ИЗ ГИМНАЗИЈЕ У ДАН. ГРАДУ

а) Који су најбоље израдили задатак на српској језику:

I-а: 1) Бошковић Борјанка, 2) Бравовић Милијоје, 3) Ивановић Магдалина, 4) Јововић Мирјана, 5) Лаиић Слободан.

II-а: 1) Вујичић Загорка, 2) Станишић Светозар.

II-б: 1) Бошковић Борјана, 2) Томковић Радомир.

III-а: 1) Ивовић Милица, 2) Јовановић Ксенија, 3) Мандић Роксанда 4) Сухих Сусана, 5) Биповић Настадин.

III б: 1) Бобичић Вељко, 2) Вујашковић Никола, 3) Бковић Драгомир, 4) Бурановић Стојан, 5) Јанковић Милош, 6) Павићевић Борислав, 7) Стојковић Драгомир.

IV-а: 1) Беговић Бојана, 2) Богићевић Милорад, 3) Бошковић Васиљка, 4) Радовић Лавр, 5) Бурић Нико, 6) Групковић Владимир, 7) Бурић Бранко, 8) Ивевић Борје, 9) Јововић Иванка, 10) Павличић Милош, 11) Радовић Цветко, 12) Стојовић Мирјана, 13) Шутиповић Станислав.

IV-б: 1) Беговић Павле, 2) Брајовић Данило, 3) Драговић Станко, 4) Јововић Милутин, 5) Савићевић Вуко, 6) Шаровић Љубомир.

б) Који су најбоље израдили задатак на италијанском језику:

I а: 1) Брајовић Радован.

I б: 1) Вујашевић Милијоје.

II-а: 1) Бошковић Никола, 2) Вујичић Загорка, 3) Вујовић Милутин, 4) Катићеровић Мирјана, 5) Станишић Светозар.

II-б: 1) Вучековић Драгољуб, 2) Кадљуберовић Владимир, 3) Зумовић Радисав.

III-а: 1) Беговић Милан, 2) Јовановић Ксенија, 3) Мандић Роксанда, 4) Сухих Сусана.

III-б 1) Бобичић Борислав, 2) Радуловић Ранко, 3) Штрбац Божидар

IV а: 1) Богићевић Мило, 2) Ивановић Владимир, 3) Зумовић Радомир, 4) Радуловић Станислав.

IV-б: 1) Бобичић Радуле, 2) Анђелић Душан, 3) Шћепановић Љубомир.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти наше никад непрежаљене супруге, дјеце и наше мајке и бабе

† Савете Маркушевић

која се пресела у вјечност, послије тромјесечне тешке болести у 64 год. свога живота, дана 1 маја т. г. и остаа нас да за њом вјечно тугујемо и патимо.

Не можемо пропустити да овом приликом не задајемо дубоку благодарност свим пријатељима, комшијама и кумовима, који нам приликом болести раде нам поклоне указаше на било који начин приватисну пажњу и помоћ и помоћ нам са искреним заузимањем у редом.

Захваљујемо грађанству широм и села који покатиде на гнас смрти те нам најмилије саучешће и у великом броју присуствовше погребу, у овим тешким данима, те нам са тим олакшаше тешки бол и велику жалост.

Захвала свој пристиме свештенцима на извршеном опијелу.

Велику благодарност дугујемо рођацима, пријатељима и познаницима који нам какав који путеа — телеграфски или писмено — изјавише саучешће, те нам са тим у великој убјакшше бол и тугу за драгом нам покојницом.

Посебну захвалност и дужности незаборавност дугујемо племенитом човјеку Јовану, који не жалеће труде своје специјалисте, уз велике жртве са свијешћу свакодневним заузимањем и свјесном дужношћу трудио се да нам у добар час оживи, жртриде из страшне *чељусти смрти. Овај и сва труд и свијесно залагање* гна *војног* Јована и његовог *доброг* и племенитог *занатста*, вјалина иза нас велико дивљење, те ћемо на до гроба памтити и носити у срцима и најмилијим нашим успомене на њихов племенити и човјечански рад и заузимање.

Посебно захваљујемо свима и свакоме који нам било који путем нам саучешће и залажа наш тешки и велики бол, јер ви се тиме у великој убјаки ти и у срцима нашим драгом, добром и пријатном покојницом.

Давидов Град, маја 1943 г.

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

Супруг СИМО, син Ивица, ћерке СТЕФАНИЈА ив. Шћепанић, РУЖИЦА Шутиповић, ДРАГИЦА Ракочевић и унучад

ОГЛАС О ПРОДАЈИ 2-3

У извршењу рјешења Окружног Суда на Цетињу Ш. Бр. 40 od 20 децембра 1942 Годјне и рјешења овог Поглаварства Кр. 1786/34 од 22 априла 1943 годјне одређује се јавна продаја непокретности у Бијелом Пољу Кајдовић Мустафа Бајка Бајст. од истог свог домаћина, приказјеног из Цетиња.

По предјеру рјешења Окружног Суда на Бијаћ бјашет жандарма из Мојковца, аст. од пуномоћника Јеровић Ђ. Пајдо, адвоката из Цетиња

За вакар дуга од динара 20.000 ј. ознаиет риједе трастотине осамдесетрадинара и 20 паса.

Продаја ће се одржати у канцеларији суда сједи одјјелења Грађанског Суда на Цетињу дана 21 јуна 1943 годјне од 8 до 12 ио 16 до 17 сата, а иста ће се извршити сходно прописима чл. 282 Г. С. И. и чл. 21 и 22 Закона о тромјесјечној отјеки кјуда Мухамедовић Мерисија, домаћица из Никшића.

Описно непокретности налазе се у Цетињу у Бијелом Пољу и Пљевљима. Описане су на једне књиге са 2 дјела одјјелења и једна 10 дјелачне и са приходјним јјелом и оторјетјем јјемјоиа. Кубиле, зарадене од трговјне материјала и покрнсне у Бијелом Пољу.

Покрнсна земјјишта на коме је кућа подјет јјемјоиа 62,92 ара, шјиадјеска земјјишта 1,72 метра 2,42 ара, на коме се дворјиште земјјишта 1,72 метра 2,42 ара, на коме се дворјиште земјјишта 1,72 метра 2,42 ара, на коме се дворјиште

Кубањско гробље совјетског људства и ратног материјала

Организација руске ослободилачке армије — Тешки изгреди у Ираку

Слободни Руси желе да се боре против Стаљинова терора

Два главна претставника руског добровољачког покрета, који се боре против бољшевизма, приказали су дописнику „Стефанија" разлоге због су подржи тај покрет за ослобођење Русије од бољшевичког јарма. Оснивачка скупштина комитета тог покрета објавила је прокламацију. Бивши борци црвене армије проклињу сада светог антибољшевичке борбе, на основу познавања оних патњи које је бољшевичка власт наметнула Русији. Протламација приказује неописиви тероризам Стаљиновог режима, који силе руски народ да се узалудно бори, како би продужио биће капитализму и бољшевизму. Дужност Руса је да концентришу све своје снаге на ослобођење отаџбине. Бољшевичка власт мора бити збачена, због терористичког система на којему се заснива. Помоћ немачког народа пружа могућност за остварење тих аспирација. Овај програм изтакао је у једном отвореном писму и бивши совјетски дивизијски генерал Власов, изабран од Немаца током овога рата, који позива на довршавање националне победе у циљу рада стварања боље будућности за Русију.

Доносимо у цјелини то отворено писмо, које видимо на листа „Нови пут" (Смоленск, 14 марта 1943):

Зашто сам напустио бољшевике?

Позивајући се Русе да устану против Стаљина и његове клике, а да стварање нове Русије без бољшевика и без капиталиста, сматрам за потребно да јавно канесем своју мисао и свој рад.

Совјетска влада није ме ничим увредила! Ја сам сељачки син, рођен у Нижегородској губернији. Моја средња школа и школовање била су веома оскудна, али сам ипак стекао вишу наобразбу. Примио сам народну револуцију и ступио у у редове Црвене армије у којима сам провео пуне 24 године, од редова до команданта армије и заменика командаита фронта. Одликован сам орденима Лењина, „Црвене заставе" и медаљом „XX година РККА". Од 1930. год. био сам члан ВКП(б).

И, ево, сада ступам у борбу против бољшевизма и повијам са собом цио руски народ, чији сам син.

Зашто? Ово се питање намеће свакоме док чита овај мој позив, а ја ћу сада да дам свој поштени одговор.

У времену грађанског рата био сам у редовима Црвене армије зато што сам вјеровао да ће револуција дати руском народу земљу, слободу и срећу.

Као командир црвене војске живио сам са својим борцима: радницима, сељацима, интелектуалцима, одјевен у сиви шинел. Знао сам њихове мисли, њихове бриге и патње, а нисам превидао ни своје с фамилијом и мојим селом, па сам исто тако добро знао са чиме и како живи наш сељак код куће.

Увјерио сам се да руски народ није добио после побједе бољшевизма ништа од овога што се горе у времену грађанског рата. Видио сам и увјерио се о тешком животу руског радника, знам како је сељак утјеран у колхозе, како су милиони руских људи нестали без суда и истраге. Одјетио сам много се у руској гаврилу, и на водеће положаје пењали се уливаће којима нијесу били драги интереси руског народа.

Систем комесара разједао је Црвену Армију. Неодговорност, увођење синијажа чинили су да командира играчку у рукама партијских људи у грађанском одијелу или у војној униформи.

1938. и 1939. год. био сам у Кини у својству совјетника Чанг Кај-Шека. Кад сам се вратио у СССР, дошао сам да су многи виши командири Црвене Армије по наређењу Стаљиновом без икаквог разлога убијени. На чиљаде најбољих команданта, међу њима и маршала, били су ухапшени и бачени у концентрационе логоре, те су послије нестајали. Терор се био проширио и на цио народ. Није било ниједне фамилије коју није доцекала ова судбина. Армија је била осиромашена, а уплашени народ с ужасом гледао у будућност и у рат што му је спремао Стаљин.

Предвиђајући све огромне жртве које ма да поднесе руски народ, улагао сам све своје снаге да ојачамо Црвене армије. 99-а дивизија којом сам командовао била је позната као најбоља у Црвеној армији, те сам тако успјевао да отклоним знаке неговољности и последице тога од стране Стаљина и његове клике.

Рат је букнуо, и ватекао ме је на положају команданта 4-ог механизованог корпуса. И као војник и као син своје отаџбине сматрао сам своје обавезе за часно и поштено вршим своју дужност. Мој корпус је код Пшемисла и Лавова доживио удараи, нанијели ми је и био приморан да пређе у контр-напад, али смо били сарађчени и од комесарске контроле, што је довело до тешких пораза. Повлачили смо се према Кијеву, па сам затим преузо команду над 37. армијом и бранио сам Кијев. Одмах сам увидио да рат губимо на два равлога: јер руски народ неће да брани совјетску власт и систем насиља, и због мијешања великих и малих комесара у рад командаита.

Моја армија је у веома тешким приликама у одбрани Кијева имала успјеха и два мјесеца бранила престоницу Украјине. Али незнајући боље Црвене армије учинили су своје другу пробу јем, Кијев оставили и не нарећену. Ја ховне Команде наређено је напуштање утврђеног града.

Поставили сам онда на дужност команданта грозничаднег правца, а затим за команданта 20-ог армије. Формирање ове армије извођено је у веома тешким приликама, у времену када се ријешавала судбина Москве. Радио сам све могуће за одбрану престонице земље, заустави вјала је офензиву на Москву и с армијом сам прешао у контрафензиву, продевши до Солнечногорска, Валоколамска, Шахове ске, Селеде и даље, и све до Сјат ка. За вријеме одступних битака у Мјесеу, повлачила се и наш фронт. Сваки борац на фронту, па радници и грађани у позадини, радио је све ово само зато што је сматрао да брани своју отаџбину, за коју је он трошио бомбарија страдања и мученија. Мени се стално наметало питање: Да ли ја заиста браним отаџбину, да ли за ову шљаку своје биће у свиту? Свакако! Зато сам ја и прошао руски народ своју крв, не за бољ евизам!

Поставјен сам за команданта Волховског фронта и 2-ге ударне армије. Лично сам ја ударе ударао на 2-ге ударне армије. Једна наредба противречна је другој, а тако и армија осјећа на ваљу пропаст. Осим тога и војници и командири добијали су по 100, а често и по 50 грама хљеба дневно. Људи су отицали од глади, живјели стално у мочварном крају. Био сам до последњег часа са својим борцима, којих је на крају остала шака људи. Пробио сам се међу њу у шуми, па ме искрсло питање: Треба ли и даље проливати крв руског народа? Да ли је у интересу руског народа продужене ратне? Зашто ратује руски народ?

Потпун сам разумио да је руски народ увучен од бољшевима у рат за туђе интересе англо-америчких капиталиста. Енглеска је вазда била непријатељ руског народа. Она је увијек настојала да ослаби и нанесе штету нашој отаџбини. Стаљин, служећи англосаксиим интересима, рачунао је да ће остварити своје намјере господства над свијетом, па је стога и невољу судбину руског народа са оном Енглеске. Он је увукао руски народ у рат и на њега навалио многе несреће. Све несреће свијета нису нападачка окупиле колике су народи наше а ниједне трпиле под ватрену бомбе ево 25 година!

Зар није право злочинство и даље проливати крв Зар нису бољшевици и Стаљин главни непријатељи руског народа? Зар није прва и света дужност сваког поштеног Руса да устане против Стаљина и његове клике?

Тамо, у шуми, и у мочварама, дошао сам до закључка да је моја дужност да позовем руски народ у борбу за збацивање бољшевичке клике, у борбу за мир руског народа, за обустављање крвавог, руском народу непотребног рата, који он води само за туђе интересе, а борбу за стварање нове Русије, у којој ће се сваки Рус осјећати срећним и блаженим!

Моје је чврсто увјерење да су овај задатак, који сада стоје пред руским народом, ријешили у савезу и сарадњи са њемачким народом Интереси руског народа вазда су се слагали са интересима њемачког народа, са интересима свих народа Европе и у тијесној сарадњи са њемачким бољшевизам је ограничи руски народ од Европе непремостивим зидом. Он је изоловао нашу отаџбину од напредних европских земаља. Он је, ношен утопистичким и руском народу туђим идејама, спремао на рат и тако добио протива себе све народе Европе.

У савезу са њемачким народом срушићемо овај вид мрежне и неповјерења. У савезу и сарадњи с Њемачком саградићемо нову сретну отаџбину у заједници са осталим народима Европе.

С овим мислима, са овим одлуком, да сам са шаком својих вјерних другова, у последњој битци, био заробљен.

Виђао од пода године остао сам у ропству. У заробљеничком логору, ова његове мисје, ја ни ам промијенио своју мисао и своју одлуку, него сам се шта више учврстио у то увјерењу.

Сматрао образ, поштено и искрено, са велтан одговорности ћу носим пред својом отаџбином, пред својим народом и његовом историјом, позивајући руски народ на одбрану и остварење нове Русије

Како ја замишљам нову Русију? О томе ћу, рећи касније, у своје вријеме.

Историја не иде натрат. Не повијам свој народ да се врати прошлости. Не! Ја га позивам, крећући пред собом његову сјајетлу будућност, у борбу за довршење националне револуције, у борбу за стварање нове Русије — таубине нашег великог народа — путем братства и уједињења са осталим народима Европе, а пренесено са великим њемачким народом.

Мој позив је нашао на јаку подршку не само у најширим редовима руских грађанина, нити и широким масама руског народа у областима где још господари бољшевизам. Овај одјек руских људи који су прихватили заставу руске ослободилачке армије, даје ми право да закључим да се ја налазим на правом путу и да је ствар за коју се боримо правична и из душе и срца руског народа.

У овој на- ој борби за нашу бољу будућност ја се отворено и поштено стављам на ст ану савеза са Њемачком. Овај савез, који је од користи за оба велика народа, довешће нас до побједе над мрачним силама бољшевизма и избавиће се народ на ропства англоамеријског капитала.

Последњих вијести Стаљин је увидио да руски народ неће да се бори за њему туђе интернационалне задаће бољшевизма, па је тобож намијенио своју политику и укинуо установу комесара. Он је по ушавао да са корупционим новцима ја ве, који је прије тако страшно проганао, закључи савез. Он је покушао да врати и успоставе традицију старе армије, да би руски народ нагнао да и даље пролива своју крв за туђе интересе. Стаљин се сада сјетио великих имена: Александра Невског, Кутузова, Суворова, Минина и Пожарског, желећи да у вјери народ да се бори за своју родну земљу, а за отаџбину, за Русију. Ово је жалосна и гнусна лаж која му је потребна да би се задржао на власти. Само слијепци могу вјеровати да је Стаљин одустао од принципа бољшевизма. Бољшевизам није на длаку отступио и не мисли да отступи од свога програма. Данас он говори руском народу и Русији: „Ако вато, да би ја уз помоћ тога истог народа дошао до побједе и сутра а са јоиј већом снагом пошао и примора да и даље служи туђим интересима.

Ни Стаљин, ни бољшевици, не ратују за Русију! Само у редовима антибољшевичког покрета ствара се наша права и одлука. Борба поотив Стаљина, за нову Русију ствар је и дужност свију Руса! Русија је наша! Пропашћу руског народа је наша, а наша је и његова бољност!

Многомилиони руски народ вазда је у току своје историје налазио себи мјесто у борби и за своју будућност, за своју національну независност. Он ће је и сада наћи и срушити мрско му ропство, те уједињен саградити нову државу у којој ће и своју срећу наћи!

Потпис
Генерал-лојтант
А. А. Власов

Вијести, које стижу из Хелинкија, показују да је постојање руско-њемачке војске изазвало у Совјетском Савезу знатан утисак, који се већ показује у понашању.

Прилог Галиције антибољшевичком рату

У Вели са јединицом СС формације, спремљеном у Галицији, савнаје се да ова већ сада обухвата 72 000 људи. Ова бројка је веома велика, нарочито ако се дроки у виду да је украјинско становништво Галиције већ послало у Рајх 400.000 радника Ова јединица нема ничег заједничког са антибољшевичком армијом коју организује, као што је поинато, генерал Власов.

Источни фронт

Крваи губици бољшевика умножавају се узалудним нападима

(Берлин) На сектору сјеверно од Криткаје на Кубањском мостобрану сломило се бољшевички напад о њемачким линијама, при чему је разорен један блиндирани воз. Југовападно је уништено нколико совјетских борних кола. Сем тога је спријечен један непријатељски покушај прелаза преко Кубиње на чамцима. Совјетски напади извршени на том сектору фронта карактеристични су по огро ној примјени ратног материјала и напору који јасно показује намјеру да се жели по сваку цијену постићи пресудни успјех. За прва три дана су непријатељске батерије испалиле око 30.000 метака, док су формације авиона бациле на ваљу поврШину тла 10 000 бомби. Непријатељ је сем тога примјенио велики број борних кола, пољских топова и бацача граната. Њемачки бранници одговорили су бранм противнападима, при чему су непријатељу задали крваи губици. У вези са потапањем једне совјетске подморнице у Финском заливу од стране лаких јединица њемачке морнарице, сазнаје се да је непријатеља јединица била сатјана мазгана интензивном пољску дубинских бомби и присиљена да изађе на површину те да прихвати борбу равних снага. Због разлике висине на топова била је совјетска подморница тешко оштећена, те је са великим губитцима међу посадом потонула за неколико минута.

Јаке формације њемачких обрушивача и борбених авиона опериса се у интензивно на јужном сектору Источног фронта против концентрација трупа и жељезничких центара. Врви њемачки авиони напали су жестоко и успјешно концентрације бродиља на вскрилаве, снјеговитих у водама вод. Темрјука. Потпуно је 11 бродиља. Друге формације тешких бомбардера и обрушивача напале су жељезничке објекте значајног жељезничког чвора у Краснодару, изазивајући велика разорења. На централном сектору је њемачко ваздухопловство успјешно оперисало против совјетских аеродрома и задало пуне поготке аеродрому у Курску, гдје су на земаљ разорени многобројни авиони. Један воз натоварен муницијом експлодирао је у једној станици од погодака њемачке авијације. На сјеверном сектору су њемачки бомбардери погодили у складишту једно велико складиште муниције. Такође и један брод запаљен је у тренутку када је виђано на једне луке.

Константно потапање непријатељског бродовља

(Берлин) К мнада њемачке морнарице саопштава да су њемачке подморнице задале сјеверноамеријској пловидби осмо дана тешке губитке, у борби против конвоја у Сјеверном и Јужном Атлантику. Потопљено је 15 брода од укупно 90 000 тона. 29 маја је једна њемачка морнарица оборила топом један британски авион.

(Каиштат) Бливу Лоренцо Маркеза, иван португалских територијалних вода, потопљен је један британски трговачки брод од 5.000 тона.

(Тенгер) Један британски конвој је приликом пловидбе у Гибралтар нападнут од стране осовинских авиона. Један трговачки брод је потонуо.

(Лондон) Британски адмиралитет објавио је до сада губитак само једне од сет топовњача, потопљених током борби у ширини Динкерка, до које је дошло између јачих њемачких и енглеских поморских снага. На једној од тих топовњача налазио се и заповједник енглеских снага, које су учествовале у том сукобу, капетан Ричардс.

(Еторемо Маркез) Шведски параброд „Цецилија" од 5.000 тона је потопљен у ширини луке Лоренцо Маркеза, иван португалских територијалних вода. Овај брод је пловио у служби Енглеске. Судбина посаде није позната.

(Вашингтон) Министарство морнарице Сједињених Држава објавило је да је током последње седмице особље обалске патролне службе и поморских стрељача нагубило 23.158 мртвих, рањених и несталих.

Док министарство рата Сједињених Држава јавља да америчким губици, претрпљени током тунисе војне, вијоси укупно 18 500 људи, извјешо је бивши командант сјеверноамеријских трупа у пролиом совјетском рату, при повратку на Тунеса, да су Сједињене Државе претриле страховите губитке и да су они виши неби него што је званично јављено.

Хорден Хол тешко оштећен у отаџбину

(Вашингтон) Амбасадор Сједињених Држава у Москви вјетражио је да буде враћен у отаџбину, изјавивши да у његово присуство постало сувишно. Сматра се да се он увриједио на Рузвелта, јер се овај послужио бившим амбасадором у Москви Девисом да би Стаљину уручио своју последњу тајну поланицу, а да њега уопште није обавјестио.

Посљедњи билтени осовинских снага

Главни стан италијанских оружаних снага јавља:

Бомбе, које су њемачки авиони бацили на луку Сусу, изазвале су велике пожаре.

Противничко ваздухопловство извршило је нападе на Фоџу, Аугусту, Пантелерију, Каљари и унутрашњост. Знатна штета задана је у Фоџи. У Каљарију је у току установљавање њеног опсега. Непријатељ је у тим акцијама изгубио 20 авиона. У су оборили италијански и њемачки ловци над Сардинијом и Сицилијом, а 11 су разорили противавионске батерије, од којих 4 над Пантелеријом, 2 над Аугустом и 5 над Сицилијом.

Фиреров главни стан јавља:

На Источном фронту протекао је дан углавном у миру, изузевши борбену акцију у зони Кубањског мостобрана. Многобројне њемачке ваздухопловне формације нападале су совјетске оклопљене и пјешадијске одреде у зони западно од Вјазме, гађајући успјешно артиљеријске положаје и непријатељске базе за снабдијевање на централном и сјеверном сектору фронта. Бољшевици су изгубили 51 авион, Њемцима недостају 2 апарата.

Једна формација тешких њемачких борбених авиона бомбардовала је ноћас лучку зону Сусе.

Једна њемачка подморница потопила је у Атлантику један трговачки брод од 8.000 тона.

Велики губитци савезничке авијације

— Хероји њемачког ваздухопловства —

Сазнаје се из војних извора да је 8. сјеверноамеријска ваздухпловна оскадрила 30 маја своје нападе са 28 Спитфајра. Само мали број авијатичара могао је искочити са подобраном. Она авијација је коштала Америјанце 180 чланова посаде. Непод је изгинуо у три таласа са висине од око 7.000 метара. Њемачки ловци су пресрели формације чим су ушле у стратеске области. Замјенуо је борбу у којој су Њемци распрснули чисте непријатељске авионе, присиљене да баце бомбе на поља. Становништво је претрпјело тешке губитке.

52 њемачко лоловско јато извојевало је 27. маја своју 5 500-ту ваздушну побједу.

У Берлину се истиче да су сами Енглези признали да је приликом непријатељског напада на Вупертал изгубљено 33 бомбардера. Ако се тој бројци дода у 34 авиона оборена исто дана над западним запосједнутим територијама и Средоземним морем, изиђе се на 24 сета америчко-енглеско ваздухопловство претрпјело од њемачке авијације укупни губитак од 57 авиона, великом четворомоторних. У Берлину се истиче да није толико значајна материјални штета, чиниоиа знатна она бројка, колико губитак скоро 500 чланова посаде.

Концентрација војске

Australijanski ministar rata izjavio je da su Japanci u zoni između Tinora i Rabaula koncetrisali 250.000 vojnika i odgovarajuću količinu avjona. U istoj zoni je japanska komanda navodno dala izgraditi novih aerodroma. Australija je do sad utrošila 2 milijarde 81 milijon sterlinga. Ovaj ministar donio je zemlji samo zabrinutost i poičinjenost američkim oružanim snagama.

Уредник ВИНО БИЋАН